VERSIE OUD **Twee varianten voor nieuwe werkvormen van werkplekken**
Datum: 16 januari 2020
Van: [redacted] **(OOV)**

Burgemeester,

In de staf van 13 januari gaf je aan dat de brief met bijlagen concretere opties moet schetsen, met meer aanzet voor de politieke discussie, de raad meenemen in het verbeelden van die varianten. Daarbij voor- en nadelen aangeven, suggesties voor locaties. Met dilemma's die aan de raad kunnen voorgelegd. In dit stuk hebben we deze opdracht uitgewerkt; we bespreken dit 20 januari met je. Daarna verwerken we het in de brief en bijlagen

Met opmerkingen [FF1]: ingekort

Opzet van deze notitie

We schetsen hierna twee varianten van nieuwe werkplekken voor sekswerk:

A. *prostitutiehotel met werkplekken voor online klantenwerving en werkplekken voor inpandige raamprostitutie*
B. *erotisch centrum (optie A uitgebreid met seksclub, erotisch vermaak zoals seksbioscoop en sekstheater, en niet-erotische functies zoals horeca etc.)*

Deze varianten vergelijken we aan de hand van een aantal criteria. Waarbij in deze fase de wenselijkheid van de varianten centraal staat, niet of deze uiteindelijk ook in die specifieke vorm kan worden gerealiseerd[1].

Je treft hierna achtereenvolgens

1. de randvoorwaarden voor een alternatief buiten de wallen;
2. de niet-variabele factoren in opties A en B;
3. toetsingscriteria waarop de varianten beoordeeld worden;
4. omschrijving van optie A en B (met impressie en locatiesuggesties);
5. voor – en nadelen optie A en B aan de hand van de toetsingscriteria;
6. vragen ter bespreking maandag
7. dilemma's om aan de raad mee te geven.

Met opmerkingen [FF2]: Hebben we nog niet

1. *Randvoorwaarden voor een alternatief buiten de wallen*

- De variant moet invloed hebben op de drukte en daarmee gepaard gaande overlast op de Wallen. Het is niet de bedoeling het (raam)sekswerk in de stad uit te breiden. Wel moet sekswerkers voldoende mogelijkheid worden geboden te werken op een vergunde werkplek. Dat betekent dat het creeren van ~~Beoogd wordt daarom~~ nieuwe werkplekken ~~te creëren~~ elders wordt gecombineerd met afname op termijn van ~~en~~ het aantal werkplekken op de Wallen ~~te laten afnemen~~.
- Om effectief te kunnen zijn moet~~en~~ de nieuwe variant aantrekkelijk zijn voor sekswerkers en mogelijke klanten: niet alleen voor de 'vraag-gerichte klant' (de klant die echt komt voor sekswerk en niet voor de Wallensfeer, de overige horeca en erotisch entertainment), maar ook in bepaalde ~~voldoende~~ mate aantrekkelijk voor de 'beschikbaar aanbod-klant'. Uit de verkenning van Schreurs volgt dat de vraag naar sekswerk bij een aanzienlijk deel van de klanten nog niet aanwezig lijkt als ze naar de Wallen gaan. De vraag ontstaat vaak pas ter plaatse, door de mix van sfeer, kroegen/coffeeshops en aanbod van sekswerk/erotisch entertainment. Dit noemen we de 'beschikbaar aanbod klant'; deze zorgt voor een groot deel van de omzet van de raamsekswerkers op de Wallen. Indien dit segment niet naar de nieuwe variant komt, dan is die variant minder aantrekkelijk voor sekswerkers die nu kiezen voor het vergunde circuit op de Wallen~~mogelijk onvoldoende~~

Met opmerkingen [FF3]: Voorleggen aan BM of we dit ook zo expliciet in raadsbrief formuleren, zie paragraaf 7

Met opmerkingen [FF4]: We kunnen BM ook voorleggen het dilemma: dit type toerist wil je uberhaupt minder hebben dus daar moet je juist geen alternatief voor creeren in de vorm van optie C. In dat geval kun je zeggen: jammer sekswerkers, maar wij willen niet meer dat type klant 'creeren'. Je zult het moeten doen met de vraag van diegenen die echt graag sekswerk willen en die gaan we bedienen op een andere plek. Kortom, dan wordt de concurrentie van sekswerkers om het geringere aantal plekken groter. Meer pull vanuit onvergunde circuit dus.
Uit oogpunt sekswerker niet gunstig.

[1] Of/hoe een variant uiteindelijk haalbaar is afhankelijk van vele factoren, o.a. locatie, eigendomsposities, (ver)bouwkosten, aantrekkelijkheid voor ondernemers/investeerders. Die beoordeling volgt in de volgende fase.

~~levensvatbaar~~. Daarbij geldt wel: d~~D~~eze 'beschikbaar aanbod klant' zorgt voor een groot deel van de overlast en voor respectloze bejegening van sekswerkers.

- In de nieuwe variant zal dergelijke overlast en de negatieve gevolgen van de etalagefunctie van sekswerkers zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De huidige bejegening van de sekswerkers door grote groepen toeristen is niet meer van deze tijd. Bij de nieuwe werkplekken moet dit voorkomen worden door in elk geval een beperking te realiseren in de vrije toegankelijkheid naar de werkplekken voor de 'kijk en feest-toerist'.
- Om aantrekkelijk te kunnen zijn voor zowel klanten als sekswerkers moet de locatie goed bereikbaar zijn, in ieder geval met OV, mogelijk ook met auto. Ook voor de veiligheid van sekswerkers is bereikbaarheid van belang. Voor het trekken van bezoekers die nu naar de Wallen gaan is een niet te afgelegen locatie van belang.
- De variant faciliteert ook sekswerkers die nu kiezen voor het onvergunde circuit; een aantrekkelijk alternatief ten opzichte van de onvergunde sector kan sekswerkers verleiden te kiezen voor vergunde werkplekken.
- Kwaliteit van de werkplekken is randvoorwaarde: deze plekken moeten aangenaam zijn om te werken en te verblijven en ook goed schoon te houden; met redelijke huurprijzen voor de werkplekken, toegang minder validen etc.

Bij dit alles geldt uiteraard: indien je het segment aanbod-gestuurde klant, dat ook overlast geeft, minder op de Wallen wil hebben, dan is een alternatieve locatie en sluiten van ramen onvoldoende; daartoe is nodig een bredere aanpak zoals nu ook vanuit Programma Binnenstad/Stad in balans wordt ingezet (aanpakken andere gebruiksfuncties/ toegankelijkheid Wallengebied).

*...

Met opmerkingen [FF5]: [redacted] akkoord met deze passage. We willen benadrukken dat we vanuit project scenario's raamP slechts aan 1 knop draaien

Met opmerkingen [FF6]: @[redacted] *Hier invoegen extra achtergrond als volgt? Of bewaren we dat voor mondelinge toelichting maandag?*

De beschikbaar aanbod-klant vertegenwoordigt een aanzienlijk deel van de vraag naar raamsekswerk op de Wallen. Als je de vraag naar raamsekswerk wil verminderen dan zul je logischerwijs ramen moeten sluiten op Wallen en minder raamprostitutie elders moeten faciliteren. Of de afgenomen raamprostitutie uiteindelijk op de langere termijn ook zal leiden tot een afgenomen vraag naar sekswerk in het algemeen (niet alleen ramen) kan nu niet worden gezegd. Dat hangt onder meer samen met hoe de vraag in het onvergunde segment zich ontwikkelt, de groei van (seks) toerisme in het algemeen, open grenzen voor sekswerkers.
Wel is het verminderen van het totaalaanbod van raamsekswerk sowieso een signaal dat de gemeente de vraag vanuit de 'beschikbaar aanbod-klant' niet wil stimuleren.

~~2. Variabele factor~~

~~De variabele factor bij de varianten is *de vorm* van de sekswerkplekken. Na analyse[3] van de behoeften vanuit de branche (sekswerkers, klanten en ondernemers in de seksbranche[4]), de impact op de openbare ruimte (belangen omwonenden/andere ondernemers) is het logisch de discussie te voeren aan de hand van deze drie vormen van prostitutie.~~

~~3.~~2. *Niet-variabele factoren*[5]

In beide varianten zijn de volgende factoren gelijk:

- *de vorm* van de te creeren sekswerkplekken. Na analyse[5] van de behoeften vanuit de branche (sekswerkers, klanten en ondernemers in de seksbranche[6]), de impact op de openbare ruimte (belangen omwonenden/andere ondernemers) is het logisch de discussie te voeren aan de hand van deze vormen van prostitutie
- .100 werkplekken

Zie onderbouwing voor omvang in bijlage deel 1

~~[3] Zie bijlage deel 1.~~
~~[4] Voor het slagen van een alternatieve werkplek is van belang dat de verschillende soorten sw er willen werken ivm uitgangspunt 1 'positie sekswerkers' ook rekening houden met zeer kwetsbare sw zoals mannelijke en transgenders~~
[4] Zie onderbouwing in bijlage deel 1
[5] Zie bijlage deel 1.
[6] Voor het slagen van een alternatieve werkplek is van belang dat de verschillende soorten sw er willen werken ivm uitgangspunt 1 'positie sekswerkers' ook rekening houden met zeer kwetsbare sw zoals mannelijke en transgenders

- 'Klassiek exploitatiemodel' met meerdere exploitanten om monopolypositie te voorkomen. Dit is de meest logische keuze. De gemeente blijft in haar rol als bevoegd gezag, vergunningverlener.

Andere exploitatiemodellen zijn niet passend/ te kwetsbaar (*Zelfbeheer door* Sekswerkers: vergelijk met MRL, dat komt amper van de grond, te kwetsbaar; *Stichting* met een maatschappelijk doel: te kwetsbaar, geen ervaren partijen; *Gemeente als exploitant*: gemeente als marktpartij past niet bij gemeente als vergunningverlener/bevoegd gezag)

4. Beoordelingscriteria:

a. Vindbaarheid/ zichtbaarheid[7] sekswerkers, sociale veiligheid sekswerkers onderling
b. Overlast op nieuwe locatie
   b1. aankomst/vertrek
   b2. verblijf (rondhangen)
c. Aantrekkelijkheid voor sekswerkers
   c1. vrouwen/mannen/trans/cis
   c2. aantrekkelijk voor raamsekswerker/niet-raamsekswerker
d. Aantrekkelijkheid voor klanten:
d1 vraag-gerichte seksklant
d2 'beschikbaar aanbod klant'
e. Invloed op drukte op Wallen
f. Bejegening sekswerkers

Deze beoordelingscriteria a t/m f zijn gerelateerd aan de drie uitgangspunten bij de scenario's[8]: criteria a, c, d en f vallen onder uitgangspunt 1 en 2, criteria b en e vallen onder uitgangspunt 3.

5. *Omschrijving opties A en B*

Na analyse[9] van de behoeften vanuit de branche (sekswerkers, klanten en ondernemers in de seksbranche[10]) de impact op de openbare ruimte (belangen omwonenden/andere ondernemers) is het logisch de discussie te voeren aan de hand van deze drie vormen van prostitutie.

A Prostitutiehotel

Dit hotel is exclusief ingericht voor uitsluitend sekswerk. In dit hotel zijn twee soorten werkplekken: werkplekken voor 'face-to-face' werving, en werkplekken voor werven via internet.

Met opmerkingen [FF7]: Hier moeten we onderscheid maken in criteria ussen de echte seksklant en de beschkbaar-aanbod klant

Met opmerkingen [FF8]: [redacted], volgorde omdraaien zodat deze b. wordt. ook in tabel

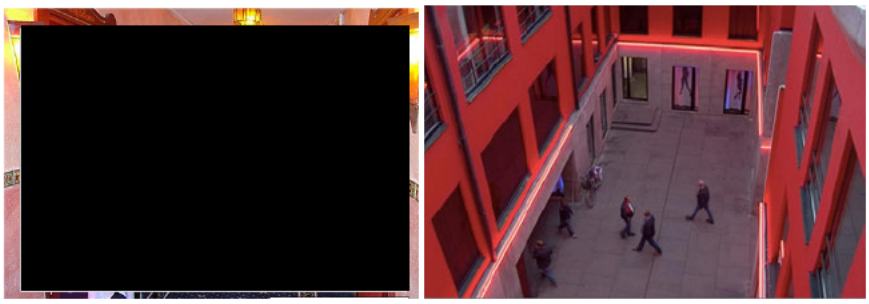
Met opmerkingen [FF9]: Zit nu ook al grotendeels verweven in d1 en d2.

Eigenlijk het enige wat je nog extra hebt is dan de categorie 'kijktoerist' die nooit klant zou worden: die loopt nu in grote getale op Wallen. Die zou misschien deels naar variant B willen verkassen.

Met opmaak: Inspringing: Links: 2,54 cm, Geen opsommingstekens of nummering

[7] De drieslag 'Vindbaarheid, zichtbaarheid en daardoor de mogelijkheid tot investeren in langjarig contact' zijn volgens alle ketenpartners de essentie voor aanpak misstanden en mensenhandel en verbeteren werkomstandigheden sekswerkers.

[8] Uitgangspunt 1 Waarborgen van mensenrechten (Emancipatie: keuzevrijheid en zelfstandigheid (binnen de vergunde branche of om uit de branche te stappen); Gelijke en waardige behandeling zonder onderscheid naar afkomst, gender, geaardheid en beroep; Veiligheid en bescherming (toegang tot zorg en hulp, handhaving/ toezicht); Goede en menswaardige werkomstandigheden)
Uitgangspunt 2. Voorkomen en bestrijden van ondermijnende activiteiten in de raamprostitutie (Tegengaan van mensenhandel (seksuele/arbeidsuitbuiting); Tegengaan van witwassen/fraude.)
Uitgangspunt 3. Voorkomen en bestrijden van overlast voor bewoners en andere ondernemers (Aanvaardbare drukte; Normaal/respectvol gedrag van bezoekers; Voorzieningen die aansluiten bij woon- en werkomgeving; Schone openbare ruimte.)

Foto's 'raamprostitutie', links: Pascha in Keulen, rechts: Villa Tinto in Antwerpen

Face-to-face werving gebeurt door sekswerkers die in de deuropening van een hotelkamer of een raam zitten. Dit lijkt op de huidige raamprostitutie in Amsterdam, maar in het hotel wordt de toegankelijkheid tot de prostitutie-zone beperkt doordat je via een entree de inpandige zone (met sekswerkers in de deuropeningen) of een afgesloten hof binnenkomt.
Voor de louter 'kijktoerist' is het betreden van het gebouw een forse drempel in vergelijking met raambordelen die aan de openbare weg grenzen. Ook voor de 'beschikbaar aanbod-gedreven klant' wordt een drempel ingebouwd.
Daarnaast krijgen sekswerkers de mogelijkheid vanuit een hotelkamer klanten te werven via het internet.

Het hotel is zeer ruimtelijk ingericht, met heldere zichtlijnen en kwalitatief hoogwaardig interieur. Openheid staat centraal: er zijn geen smalle, donkere, doodlopende gangen. Elke verdieping bestaat uit een grote plaza waardoor er een goede oriëntatie en overzicht is en ook sociale controle. Alle kamers grenzen direct aan deze plaza die gelijkmatige en toch intiem verlicht is. De kamers zelf zijn ruim en licht door de ramen aan de buitenkant van het gebouw. Op de begane grond zorgt een kleine bistro voor enige levendigheid. Daar is ook een huiskamer voor sekswerkers, en ruimte waar vanuit desgewenst ketenpartners als politie en zorgpartijen (GGD, P&G, vertrouwenspersoon) kunnen werken. Op de bovenste verdieping zorgt een groot glazen dak voor veel daglicht of uitzicht op een sterrenhemel.
Het hotel biedt werkplekken aan zowel vrouwelijke, mannelijke als trans-sekswerkers. Zij kunnen van beide manieren van werven gebruik maken. De werkplekken van deze groepen zijn op aparte verdiepingen om de verschillende klanten te scheiden en ook relatieve anonimiteit te bieden.
Door het ruimtelijke ontwerp ervaren het intensieve beheer van de ruimte én van de kamers wordt een norm gesteld waar bezoekers zich onbewust conformeren, criminaliteit en overlast worden op deze manier (deels) voorkomen.
Onopvallend zijn beheerders en security aanwezig die kunnen reageren op een alarm via de noodknoppen die op alle kamers aanwezig zijn. Ook kunnen zij bij de ingang ongewenste bezoekers als dronken groepen toeristen tegenhouden.
Via een digitaal systeem loggen sekswerkers in en doen zij betalingen voor de kamerhuur. De exploitant heeft toegang voor het ophalen van zijn bedrijfsgegevens en controleurs van gemeente of politie kunnen op elk moment zien wie er in het gebouw aan het werk zijn. Hierdoor zijn de sekswerkers gezien de omstandigheden zo goed mogelijk vindbaar en zichtbaar.
Vanwege het naar binnen gerichte karakter van het gebouw (aan de buitenkant zie je niet veel bijzonders, je moet weten dat het hier zit) is er beperkte impact op de openbare ruimte rondom het hotel. Wel is er de komst en vertrek van bezoekers en sekswerkers.

B Erotisch centrum

Het erotisch centrum is een 'prostitutiehotel plus plus plus': hier wordt in ieders wensen voorzien. De plussen zijn een seksclub, een sekstheater en ook zijn er niet-seksgerelateerde functies zoals horeca, een beautysalon, een kapper, een zonnestudio en een B&B voor sekswerkers.

Het centrum biedt daarmee mogelijkheden voor veel verschillende typen sekswerkers en veel verschillende type klanten. De functies zijn verdeeld over vijf verdiepingen: op de bovenste verdieping is het sekstheater en een seksclub. Op de begane grond zitten de meer laagdrempelige functies als de beautysalon, de zonnestudio, het restaurant, de huiskamer voor sekswerkers en op de tussenliggende verdiepingen zijn gescheiden delen ingericht voor vrouwelijke, mannelijke en trans-sekswerkers. Deze verdiepingen zijn ontworpen zoals het prostitutiehotel.

Foto: Erotisch centrum Pascha in Keulen

Locaties

Het prostitutiehotel of het erotische centrum kunnen op verschillende *locaties* in de stad gerealiseerd worden. Amsterdam laat zien dat sekswerk een normaal beroep is door de nieuwe werkplekken in te bedden in het centrale stedelijke weefsel. De locatie is buiten de Wallen, omdat we dat gebied juist willen ontlasten. Wel ligt het gebouw in het stedelijk gebied, het is niet weggestopt op een industrieterrein, maar ook geen onderdeel van een van de huidige al drukbezochte uitgaansgebieden in Amsterdam.
De overlast blijft zeer beperkt omdat er geen reden is tot verblijf in de openbare ruimte rond het hotel.

Er zijn tal van verschillende locaties denkbaar, we noemen hier een aantal suggesties die nog verder worden onderzocht:

- Zuidas: goed bereikbaar en hier zijn de ramen goed te combineren met andere functies waardoor een levendig gebied ontstaat dat 24/7 in gebruik is.
- Het Marineterrein ligt centraal, er zijn geen bewoners op het terrein en de 'loop' van de Wallen kan op hier goed naartoe geleid worden.
- HavenStad: nog in ontwikkeling en kan daardoor mogelijkheden tot inpassing bieden
- Sloterdijken
- Incourante winkelcentra (Buikslotermeer)
- Een tunnel naast een toekomstige voetgangerstunnel onder het IJ van CS naar Overhoeks is zeer centraal gelegen en de raambordelen zorgen samen met andere functies voor verlevendiging.

Met opmerkingen [FF10]: ?

6. *voor- en nadelen opties A en B*

Opties A en B komen overeen inzake de geboden werkplekken voor face tot face werving en werving via internet. Ook komen ze overeen qua toegankelijkheid voor klanten: er is een centrale toegang tot de prostitutiezone (begane grond hof of op verdieping).
Opties A en B scoren dus hetzelfde op criteria a (vindbhaard) , c (aantrekh voor sw) en f (bejeginge sw).

Optie B biedt echter extra erotische en niet-erotische functies. Daarmee zal optie B meer aantrekkingskracht hebben op de aanbod-gestuurde seksklant en deels ook op de meer reguliere toerist die komt voor de sfeer van horeca gemixed met erotisch entertainment. De verwachting is dat optie B meer overlast veroorzaakt vanwege aankomst/vertrek, want grotere en meer diverse bezoekersstroom. Dat zal betekenen dat meer maatregelen nodig zullen zijn om te voorkomen dat optie B slechter scoort op criterium b1: overlast vanwege aankomst/vertrek.
Voordeel van optie B is dat zij mogelijk meer invloed kan hebben op de drukte op Wallen (criterium e). Door de mix van functies kan immers eenzelfde contingent bezoekers worden aangesproken als nu naar de Wallen gaat.

Met opmerkingen [FF11]: (dat omvat dus volgens onze definitie eigenlijk alle toeristische bezoekers van de wallen uitgezonderd degenen die per definitie geen klant zullen worden).

Met opmaak: Markeren

7. *Dilemma's/vragen ter bespreking met bm*

Mbt de genoemde uitgangspunten voor opties A en B

- Akoord met in brief expliciteren dat vanwege de doelstellingen 1.ontlasten van de Wallen en 2. het bieden van een vergund alternatief aan sekswerkers, het creeren van nieuwe werkplekken logischerwijs in combinatie zal moeten zijn met ramen sluiten op Wallen?

Mbt de markt

- ~~Je wil pas ramen sluiten op de Wallen als het alternatief is gerealiseerd en ook werkt. Dat betekent dat er een overgangsfase is waarin het aanbod sterk is uitgebreid (de aanbod-gestuurde markt wordt groter).~~
  ~~Er b en dat het alternatief niks 'doet' met de drukte, overlast en bezoek aan sekswerkers op de Wallen. Ook gezien de verwachte toename van het aantal toeristen.~~
- In Den Haag willen ze raamexploitanten verplaatsen naar een nieuwe locatie. Is dat iets wat Amsterdam zou willen? Dat zou zeer aanzienlijke kosten (onteigening) kunnen besparen, maar nadeel is dat dit je kan beperken in je vrijheid om tot een optimale vormgeving van het alternatief te komen en je vrijheid tot optimale selectie van exploitanten te komen (slechts een zeer beperkt aantal echt goede exploitanten)
  We hebben op dit moment wel een exploitant die goed bekend staat en die geïnteresseerd zou zijn in deze optie.

Met opmerkingen [FF12]: [redacted], dit is geen dilemma maar een observatie. Dat het pas effect heeft op drukte als je ramen sluit staat al duideliujk in tekst.
Gesschrapt. Too much denk ik

Mbt de brief

- Gaan we specifieke locaties in de brief noemen? R&D voert nu een quickscan uit naar locaties. Advies is om de voorbeelden van locaties niet in de brief te vermelden, maar op zijn hoogst mondeling in Cie AZ te noemen. In brief noemen van locaties geeft risico op onrust bij omwonenden en bv in verhoudingen met belanghebbenden etc. Dat kan ook het proces hierna bemoeilijken.

- Heeft burgemeester een duidelijke voorkeur nu voor A of B?
  Zo ja, deze dan al in brief vermelden? Als de Raad zich daar ook in kan vinden, dan kan die voorkeursrichting weer verder worden uitgewerkt (conform de vervolgstappen genoemd in brief: verder onderzoek, businesscase etc).

Met opmerkingen [FF13]: [redacted]: bij staf bevestigde BM dat ze het meeste ziet in erotisch centrum, maar laten we dat vooral nogmaals bij haar toetsen.

Dat gezegd zijnde, wij kunnen tot aan Cie AZ 2702 wel al door met ons werk ook al weten we nog niet van BM en Raad of zij voor A of B gaan.
NB Voor de businesscase en voor de vervolgslag door R&D zullen we wel moeten weten of we A of B verder uitwerken , want het maakt nogal verschil of je uitwerkt voor optie A of B